

PÕHJAVEEKOMISJONI ISTUNGI PROTOKOLL

Tallinn, 28.juuni 2023, nr 206

Algus kell 14.00, lõpp kell 16.00

Juhatas: Kersti Türk

Protokollis: Kersti Türk

Võtsid osa põhjaveekomisjoni (edaspidi PVK) liikmed: Argo Jõelett, Madis Metsur, Kersti Türk, Marge Uppin ja Siim Väikmann

Puudusid: Andres Marandi ja Toomas Padjus

Kutsutud: Margus Voolma OÜ-st Maves.

Päevakord:

PVK istungi päevakorras oli järgmine teema:

- OÜ Maves tehtud põhjaveevarude hindamise hüdrogeoloogilise uuringuaruande "Tartumaa Haage Joogid OÜ põhjaveevarude hindamine" koostamine.**

Põhjaveekomisjoni liige Madis Metsur taandas ennast otsuse tegemisest, kuna oli uuringuaruande üks koostajatest.

Margus Voolma OÜ-st Maves tegi tutvustava esitluse tehtud uuringust ja selle tulemustest.

Põhjaveevarude hindamise hüdrogeoloogiline uuring tehti Haage Joogid OÜ tellimuse alusel. Käesoleval ajal ei ole Haage Joogid OÜ tarvis põhjavee varusid kehtestatud. Uuringu eesmärgiks oli hinnata Tartumaal Haage külas põhjaveevaru seoses põhjavee vajadusega üle 500 m³/ööp. Põhjaveet soovitakse võtta Kesk–Alam-Devoni – Siluri põhjaveekompleksist. Põhjaveevaru on uuringus arvatud hüdrogeoloogilise mudeli abil 1700 m³/ööp.

Haage Joogid OÜ kavandab lisaks puurkaevule nr 7195 rajada 40 m lõuna-edela suunas samasse veekompleksi uue 145 m sügavuse puurkaevu. Põhjaveevõtu võimalus põhjaveevaruga alalt kuni 1700 m³/ööpäevas on tõestatud hüdrogeoloogilise mudelarvutus baasil. Arvestatud on arvutamisel veevõtuga 945 m³/ööpäevas puurkaevust nr 7195 ja uuest projekteeritavast puurkaevust 756 m³/ööp.

Veehaarde töötamise võimalust kahe puurkaevuga kogutootlikkusega 1700 m³/ööp tuleb kontrollida eksploatatsioonikatse abil. Kui ilmnevad probleemid (liiga suur veetaseme alandus, vee kvaliteedi muutused) uue veehaarde kahe puurkaevu töös, on lahenduseks veehaarde laiendamine kolmanda kaevuga. Kuna põhjaveevaru uuritus ei taga T kategooria põhjaveevaru, siis esitati põhjaveevaru P kategoorias kasutusajaga kuni 31.12.2053.

Aruandes on tehtud järgmine ettepanek põhjaveevarude kehtestamiseks:

Põhjaveevaruga ala	Veekihi geoloogiline indeks	Veehaarde katastri nr	Põhjaveevaru m ³ /ööp	Varu kategooria	Kasutusaeg
Haage Joogid OÜ	D ₂₋₁ - S	7195 ja katastriüksusele 8310101:004:0182 projekteeritud puurkaev	1700	P	31.12.2053

Arutelu:

Töö oli saadetud varem tutvumiseks ja kommenteerimiseks PVK liikmetele. Istungi ajaks oli uuringu tegija aruannet parandanud vastavalt komisjoni liikmete märkustele ja tutvustas tehtud muudatusi. Lisaks kirjatehnilistele märkustele tehti järgmised parandused aruandes:

- kinnistul nr 83101:004:0182 on veel üks puurkaev nr 7166 (likvideeritav), mis PVK ettepanekul võiks ka joonisel nr 3 olla märgitud. Likvideeritav puurkaev lisati joonisele nr 3;
- joonisel nr 1 asendati „põhjaveearuga piirkonnad“ mõistega „põhjaveearuga alad“;
- lisati põhjavees ohtlike ainete sisalduste juurde võrdlused joogivee piirsisaldustega;
- joonisel 12 lisatakse tingmärkide juurde likvideeritava puurkaevu tingmärk;
- sooviti lisada põhjendus, miks on kavandatud puurkaevuga nr 7195 võrreldes erinev puurkaevu sügavus ja konstruktsioon. Kui palju erineb põhjavee kvaliteet olemasolevast puurkaevust uues puurkaevus? Aruandesse lisatakse põhjendus ja võimalikud põhjavee kvaliteedi erinevused;
- - üks põhikomponent, HCO_3 on jäänud määramata puurkaevust võetud veeproovist 22.05.2023 (edaspidi tuleks määrata kõik põhikomponendid)
- - soovitus, 8.1.1. veehaarde kasutuse osas jääb arusaamatuks „veetaseme alandus puurkaevudes ei tohi ületada 100 meetrit“ – 100 meetri alanduse puhul tuleb perspektiivses puurkaevus pump paigaldada puurkaevu töötavasse ossa/filtrisse

Põhjaveekomisjoni ettepanek oli lisada aruandesse sobivasse peatükki hüdrogeoloogiliste tingimuste ja seoste mõistmiseks Haage Joogid OÜ veehaarde hüdrogeoloogiline läbilõige (joonis). Uuringu tegija lubas selle koostada joonise nr 22 alusel seda muutes ja täiendades. Joonisel on vaja muuta mõiste „kaevand“ ümber „puurkaevuks“.

Veel oli ettepanek võtta olemasolevast veehaarde puurkaevust nr 7195 veeproov üldanalüüsiks, olulisemad joogivett iseloomustavad muud ained (arvestades et tegemist on põhjavee kui joogiveeallikaga) ja mikrobioloogiliseks analüüsiks. Aruandele oli küll lisatud arvukalt veeanalüüsides tulemusi, kuid need piirdusid väheste ainetega. Põhjaveearu hindamise juhendist ptk 4.2 on välja toodud, et "*Analüüsides peatähelepanu peaks olema põhjaveearule riski põhjustavatel põhjavee keemilise koostise näitajatel. Vaid veetootja(te) andmetega piirdumisel võivad põhjavee keemilise koostise olulised aspektid jääda piisava tähelepanuta*". Kas võeti täiendavaid veeproove uuringu tegemise käigus? Millised on hinnatavas veekihis As, Cd, Pb ja Hg sisaldused? Need ained vajalik määrata kindlasti olemasolevas puurkaevus nr 7195. Põhjavee keemilise koostise prognoosil tuleb kontrollida trende põhjaveekogumite määruses nr 48 toodud kvaliteedinäitajate osas. Lepiti kokku, et uute analüüsides tulemused lisada seletuskirja ja lisana aruandele ning võetakse aluseks varu ettepaneku tegemisel.

Arutelu tekitas küsimus, mis kasutamistarve määrata põhjaveearule. Ettepanekus oli märgitud, et kasutamine joogivee otstarbel, samas tooteks on looduslik mineraalvesi. Jäädi siiski arvamuse juurde, et tehakse ettepanek kehtestada põhjaveearu kasutamiseks joogivee otstarbel, sest põhjaveel puuduvad põhjavee kui mineraalvee tunnused. Tegemist on Kesk–Alam-Devoni – Siluri põhjaveekompleksi põhjaveega, mille mineralisatsioon jääb alla 1000 mg/l, puuduvad tervistavad omadused ning kvaliteet on lähedane joogivee kvaliteedile. Teatud vastuolu jääb, sest veeseaduse § 89 alusel on looduslik mineraalvesi (edaspidi ka *mineraalvesi*) joogiks kasutatav mikrobioloogiliselt tervisele kasulik vesi, mis on pärit põhjaveekihi ja mis väljub saastumise eest kaitstud allikast, millest võetakse vett ühe või mitme loodusliku või kunstlikult kasutatavaks muudetud veehaarde kaudu.

Otsus:

Põhjaveekomisjon otsustas kooskõlastada tingimuslikult OÜ Maves poolt tehtud põhjaveevarude hindamise hüdrogeoloogilise uuringu "Tartumaa Haage Joogid OÜ põhjaveevarude hindamine". Pärast hüdrogeoloogilise läbilõike joonise valmimist ja uute veeanalüüside tulemuste kättesaamist korrigeeritakse aruande teksti ja saadetakse see uuesti põhjaveekomisjonile läbivaatamiseks. Pärast seda saab koostada põhjaveevarude kehtestamise käskkirja, kui parandatud aruanne ja põhjaveevarude kehtestamise ettepanek on komisjoni poolt uuesti läbi vaadatud.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kersti Türk

Juhataja ja protokollija